

Boj s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení

Při vedení útočné činnosti bez použití jaderných zbraní můžeme ničit nepřátelské taktické prostředky jaderného napadení celou řadou způsobů, počínaje speciálními skupinami v taktické hloubce nepříteli, dále palbou dělostřelectva, úderem letectva, taktickými vzdušnými výsady, ale také předsunutými odřady útvarů a svazků prvního sledu.

Co dnes rozumíme pod pojmem taktické prostředky jaderného napadení?

Jsou to především odpalovací zařízení taktických raket HONEST JOHN a raket LANCE, které v současné době a v blízké budoucnosti zamění rakety HONEST JOHN v armádě USA i v Bundeswehru. Dále to jsou odpalovací zařízení francouzských raket PLUTON, které zamění rakety HONEST JOHN ve francouzské armádě, pak 203,2 mm H a 175 mm K a nakonec i 155 mm H M 109. Kromě toho mezi ně počítáme i protiletadlové rakety HAWK, které kromě svého hlavního úkolu vedení boje se vzdušnými prostředky mohou být použity i proti pozemním cílům.

Jsou to tedy převážně divizní a sbořové prostředky, které jsou v jejich organizaci začleněny, nebo které se jim přidělují jako posilové prostředky.

Boj s těmito prostředky a jejich ničení vedeme všude, kde byly zjištěny — tedy nejen v palebných postaveních, ale i na pochodu, za přemísťování a v prostorech soustředění.

Při plánování boje s těmito prostředky musí plánující štáby a velitelé brát

v úvahu, že tyto prostředky, ve snaze snížit následky případného napadení, se zadržují v palebných postaveních jen na nejnutnější dobu, že mezi prvky bojové sestavy mají značné vzdálenosti do šířky i do hloubky.

Palebná postavení jsou obvykle vzdálena od předního okraje tak daleko, aby nemohla být ničena palbou dělostřelectva prvosledových svazků a útvarů. Tak např. baterie (oddíl) taktických raket HONEST JOHN zaujímají palebná postavení 10–12 km, rakety LANCE do 25 km, PLUTON okolo 35 km, baterie 203,2 mm H 6–8 km, 175 mm K 8–10 km a 155 mm H M 109 4–6 km od předního okraje.

Baterie PLRS HAWK jsou v palebných postaveních, která tvoří několik sledů do hloubky; přitom první sled je asi 10 km od předního okraje vlastních vojsk.

Při organizaci a řízení palby dělostřelectva a úderů letectva konvenční municí počítáme jednotlivé prvky bojových sestav nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení jako samostatné cíle.

Jsou to:

- u raketových jednotek: odpalovací zařízení raket, rakety na přepravnících, místa velení, střelecké ústředny, řídicí radiolokační stanice, postavení prostředků technického zabezpečení;

- u dělostřelectva: palebná postavení čet nebo palebná stanoviště jednotlivých děl, místa velení (VS oddílů, baterií),

střelecké ústředny, sklady munice, pozorovatelny, stanoviště řídicích radiolokátorů.

Baterie PLRS HAWK považujeme za jednotlivý cíl, neboť se obvykle rozmísťují na ploše 2—7 ha.

Při vedení bojové činnosti konvenčními zbraněmi bude doba setrvání taktických prostředků jaderného napadení v palebných postaveních závislá na stupni nebezpečí použití jaderných zbraní. Baterie dělostřelectva při použití klasické munice se řídí zpravidla zásadami, platnými pro ostatní polní dělostřelectvo.

Prostory palebných postavení i ostatních prvků bojových sestav těchto prostředků se budou důkladně ženijně budovat a pečlivě maskovat.

Proto bude efektivnější ničit rakety i dělostřelecké taktické prostředky jaderného napadení na pochodu, za přesunu k přednímu okraji a také v době rozvíjení do bojových sestav, v podstatě tedy mimo úkryty.

Zjištění těchto prostředků při přesunech bude však velmi obtížné a nebude snadné. Prakticky bude možné jen při nepřetržitém průzkumu, při jejich vyhledávání pomocí všech prostředků.

Raketová baterie i baterie dělostřelectva se přemísťují po skupinách několika vozidel, při čemž délka proudu baterie na pochodu např. HONEST JOHN dosahuje délky 20—40 km a baterie 203,2 mm H délky 6—12 km.

V prostorech soustředění zaujímají nepřátelské taktické prostředky jaderného napadení bojovou sestavu rozptýlenou na značných plochách. Např. oddíl HONEST JOHN zaujímá prostor soustředění asi 4 km², oddíl 203,2 mm H a 175 mm K asi 10 km², baterie 155 mm H M 109 nejméně 0,5 km².

Jaké síly a prostředky můžeme použít k vedení boje s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení?

Největší možnosti v tomto boji má letectvo. Současná letecká bojová technika je plně schopna ničit tyto cíle ihned po jejich zjištění.

Cílem úderu letectva mohou být jednotky HONEST JOHN, LANCE, PLUTON i dělostřelecké jednotky v prostorech soustředění, ve vykávacích postaveních, na přesunu, ale také v palebných postaveních, dále místa velení těchto prostředků, sklady jaderné munice, místa technického zabezpečení.

Propočty ukazují, že ke zničení oddílů taktických raket nebo oddílů dělostřelectva ve výše uvedených situacích

bude stačit úder letky stíhacích bombardovacích letounů.

Ke zničení jednotlivých cílů — prvků bojové sestavy — postačí úder jednoho roje (2 letounů).

Avšak stejně důležitým a účinným prostředkem jako letectvo je také dělostřelectvo a raketové vojsko — divizní a armádní. Dělostřelectvo je stále efektivním prostředkem s vysokou bojovou pohotovostí k úderu nebo k palbě při řešení úkolů boje s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení, neboť většina palebných postavení a prvků bojových sestav těchto prostředků je rozmístěna v dosahu palby armádního, ale i divizního dělostřelectva.

Kromě toho je dělostřelectvo schopno vést palbu téměř za všech podmínek bojové i povětrnostní situace, bez ohledu na roční či denní dobu.

Bojové možnosti dělostřelectva k plnění tohoto úkolu jsou dány:

- vysokým stupněm pohotovosti k zahájení palby;
- charakterem cílů;
- výsledky průzkumu a rychlosti jejich dodání dělostřeleckým štábům;
- podmínkami a způsoby ničení cílů;
- množstvím munice u děl.

Ke zničení jednotlivého cíle (odpalovacího zařízení raket, děla) je potřeba soustředění palby nejméně jednoho dělostřeleckého oddílu.

K umlčení VS, střelecké řídicí ústředny či postavení technického zabezpečení je třeba alespoň dvou dělostřeleckých baterií.

Není-li uvedené množství baterií ke splnění úkolů boje s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení k dispozici, pak je možné vést palbu jednou baterií podle zásad umlčování do té doby, než je možné soustředit palbu požadovaného počtu baterií a cíl pak jejich palbou zničit.

Taktické prostředky jaderného napadení jsou vysoce mobilní prostředky. Proto je ničíme krátkým palebným přepadem, zato však mohutným. Prudkost palebného přepadu musí být taková, aby do prostoru cíle dopadaly granáty každé 2—3 vteřiny. V tom případě pak střepiny po celou dobu palebného přepadu jsou stále nebezpečím pro obsluhu těchto prostředků. Tato okolnost bude nepřítelem nutit, aby často měnil palebná postavení, aby zkracoval dobu pobytu v nich. To vcelku vede ke snížení jejich bojového použití, ke snížení jejich bojové pohotovosti.

Boj s nepřátelskými prostředky jaderného napadení vyžaduje velkou spotřebu dělostřelecké munice. To klade vyšší nároky na zásobování municí. To je možné řešit vybavením tylových jednotek, vozidly o nosnosti 12 tun i více, nebo zvětšením pohyblivých zásob munice na všech stupních.

Dále je možné využít účinnějších způsobů dělostřelecké palby (např. střelby na odraz) nebo použitím účinnějších zapalovačů (časovacích nebo rádiových); to dovolí zachovat stanovené normy rozložení munice.

V boji s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení jsou velmi účinným prostředkem speciální skupiny (osvědčily se v říjnové válce 1973 na Středním východě). Tyto skupiny se speciálně připravují a vysílají do hloubky sestavy nepřítele. Do jejich sestav se zařazují odborníci na ničení raket a na ničení jaderné dělostřelecké munice. Jsou vybaveny prostředky k ničení raket (magnetické miny, plastické trhaviny, kumulativní miny apod.). Kromě toho mají tyto skupiny také palebné prostředky, které umožní zničit zjištěné taktické prostředky jaderného napadení v případě, že se k nim nemohou přiblížit. Velmi výhodné se k tomuto účelu hodí přenosné protitankové řízené střely. Mají malé rozměry, malou váhu a umožňují vést přesnou střelbu ($P=0,8-0,9$) na vzdálenost několika kilometrů. Přitom při odpálení PTRS nevznikne téměř žádný obláček dýmu, který by prozradil stanoviště operátora; ani zvuk výstřelu při odpálení jej neprozradí.

Použití taktických vzdušných výsadek je rovněž efektivní, zvlášť v pohyblivých fázích bojové činnosti.

Také taktické vzdušné výsadky je účelné vyzbrojit přenosnými protitankovými řízenými střelami.

Výsadku se obvykle určuje jeden objekt ničení. Po přistání výsadek útočí na určený objekt z chodu, z několika směrů současně a ničí jeho jednotlivé prvky. Není-li možné, aby se výsadek přiblížil k určenému objektu, ničí jej střelbou PTRS, palbou bezzákluzového děla nebo jiným palebným prostředkem.

V průběhu útoku může být ke zničení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení vyčleněna i tanková jednotka (např. zesílená tanková rota apod.). Její činnost bude obdobná jako činnost předem nastaveného odřadu. Charakter plnění úkolu má však své zvláštnosti, neboť ve dne může být rota podporována palbou dělostřelectva a svůj úkol plní v součinnosti s jednotkami, které jsou v přímém bojovém dotyku s nepřítelem na směru útoku tankové jednotky. V noci však tato tanková jednotka bude plnit úkol většinou zcela samostatně.

Také předem nastavené odřady všech stupňů mohou ničit nepřátelské taktické prostředky jaderného napadení. Mají prakticky největší možnost přiblížit se k nim, nebo do jejich prostorů, někdy zcela nenadále.

Neefektivnějším prostředkem ničení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení jsou bitevní vrtulníky.

Současné bitevní vrtulníky mají ve výzbroji vysoce účinné a přesné palebné prostředky, jako jsou rakety a protitankové řízené střely. Jejich činnost však musí být zabezpečena umlčením nepřátelských prostředků PVO v pásmu průletu bitevních vrtulníků a v prostoru jejich bojové činnosti.

Organizace boje s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení

Ničení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení organizujeme v rámci vševojskového plánu přípravy a vedení operace i boje. V průběhu bojové činnosti tento plán upřesňujeme a neustále doplňujeme na základě zpráv průzkumu.

Velitel armády (divize) ve svém rozhodnutí pro operaci (pro boj) určuje uskupení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení a stanoví zámysl jejich ničení — tj. pořadí ničení, vyčlenění síly a prostředky a také úkoly vojsk (letectva, raketového vojska a dělostřelectva, speciálních skupin, PO, tankových jednotek a taktických vzdušných výsadek).

Štáb armády (divize) souběžně se štábem oddělení RVD armády (divize) a se zástupcem letectva rozdělí cíle a stanoví vykonavatele, pohotovost raketového vojska a dělostřelectva, letectva a pořadí a termíny splnění úkolu ničení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení.

Všechna opatření k ničení těchto prostředků jsou zahrnuta v plánu operace (boje) armády (divize) a plánech bojového použití RVD a letectva. Štáb armády plánuje úkoly pro raketové vojsko a dělostřelectvo, letectvo, speciální skupiny, taktické vzdušné výsadky a jednotky bitevních vrtulníků. Štáb divize plánuje úko-

ly pro dělostřelectvo, vyčleněné tankové jednotky, předsunuté odřady a taktické vzdušné výsadky. Přitom bere v úvahu úkoly plněné armádními prostředky v pásmu činnosti divize.

Při stanovení úkolů ke zničení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení velitel armády (divize) určuje:

- vševojskovým divizím (útvaram) úkoly, které v pásmu divize budou plnit armádní prostředky;

- letectvu úkoly a prostory (pásma a objekty) jeho činnosti, počet pohotovostních prostředků letectva;

- raketovému vojsku a dělostřelectvu objekty ničení, čas pohotovosti k úderu a dělostřelecké palbě, pořadí rozvinování a přemístění;

- speciálním skupinám a předsunutým odřadům, tankovým jednotkám prostory rozmístění, směry přemístění nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení, úkoly k jejich ničení, dobu ničení a způsob jejich bojové činnosti;

- taktickým vzdušným výsadbám údaje o rozmístění nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení, úkoly k jejich ničení, dobu a způsob ničení, složení výsadku, výchozí prostor a místo vysazení (přistání), strukturu palběného zabezpečení jeho průletu, úkoly a druh činnosti výsadku po splnění úkolu (po zničení cíle);

- jednotkám bitevních vrtulníků objekt, úkol zabezpečení průletu a činnosti bitevních vrtulníků.

Při organizaci součinnosti je třeba položit důraz na sladění činnosti letectva,

bitevních vrtulníků, raketového vojska a dělostřelectva a prostředků divize s činností sil a prostředků armády, taktických vzdušných výsadek s činností palběných prostředků divize, armády a s činností letectva a také všech těchto prostředků, zapojených do boje s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení mezi sebou. Určují se způsoby zajištění bezpečnosti výsadek, speciálních skupin a tankových jednotek působících v týlu nepřítel, v průběhu palby dělostřelectva a raketového vojska, úderů letectva, organizace spojení, získávání a předávání zpráv, způsob řízení akcí, součinnostní signály.

Úspěch splnění úkolů ke zničení nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení závisí na včasné přípravě všech vyčleněných sil a prostředků.

Proto podle stupně narůstání nebezpečí, že nepřítel použije jaderné zbraně, je nutné zvětšovat počet pohotovostních prostředků a letectva, svazků a útvarů FVD.

Okamžitě po obdržení údajů o zjištění přítomnosti nepřátelských taktických prostředků jaderného napadení velitel armády i velitel divize zhodnotí cíle a stanoví dobu jejich zničení, určí vykonavatele a stanoví jim úkoly. Dělostřelectvo a letectvo stanoví číslo cíle, jeho charakteristiku, polohu (souřadnice), požadovaný stupeň zničení a dobu úderu.

Ostatní prostředky — výsadky, tankové jednotky, předsunuté odřady, speciální skupiny, bitevní vrtulníky — působí podle předem připraveného plánu.

Upraveno ze sovětského tisku